

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

ÇOCUK GELİŞİMİ VE EĞİTİMİ

EĞİTİCİ OYUNCAKLAR

Ankara, 2013

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. OYUNCAĞIN TANIMI	3
1.1. Oyuncakların Çocukların Gelişimine Olan Etkileri	5
1.2. Eğitici Oyuncaklar	7
1.2.1. Tanımı ve Önemi	7
1.2.2. Eğitici Oyuncakların Çocukların Gelişimine Olan Etkisi.....	8
1.2.3. Eğitici Oyuncak Çeşitleri.....	11
UYGULAMA FAALİYETİ	20
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	21
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	22
2. EĞİTİCİ OYUNCAĞI HAZIRLAMA	22
2.1. Eğitici Oyuncakların Hazırlanmasında Dikkat Edilecek Noktalar	22
2.2. Eğitici Oyuncak Yapımı.....	23
2.2.1. Eğitici Oyuncakların Planlanması.....	23
2.2.2. Kullanacağı Araç Gereci Hazırlama	27
2.2.3. Eğitici Oyuncak Yapma.....	27
2.3. Eğitici Oyuncakların Erken Çocukluk Eğitim Kurumlarında Uygulama.....	29
2.4. Hazırlanan Eğitici Oyuncakların Değerlendirme.....	31
UYGULAMA FAALİYETİ	32
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	33
MODÜL DEĞERLENDİRME	34
CEVAP ANAHTARLARI.....	35
KAYNAKÇA	36

AÇIKLAMALAR

ALAN	Çocuk Gelişimi ve Eğitimi
DAL/MESLEK	Erken Çocuklukta Öğretmen Yardımcılığı-Özel Eğitimde Öğretmen Yardımcılığı
MODÜLÜN ADI	Eğitici Oyuncaklar
MODÜLÜN TANIMI	Eğitici oyuncakların tanımı, önemi, çocuğun gelişimine etkileri ve çeşitleri hakkında bilgi edinme, eğitici oyuncak hazırlama ve uygulama becerilerinin kazandırıldığı bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/24
ÖN KOŞUL	Bu modülün ön koşulu yoktur.
YETERLİK	Eğitici oyuncak yapmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Uygun ortam sağlandığında eğitici oyuncak tanımaya, dolgu oyuncak hazırlamaya dayalı etkinlikler hazırlayıp uygulayabileceksiniz. Amaçlar: <ol style="list-style-type: none">1. Uygun ortam sağlandığında eğitici oyuncak tanımaya yönelik etkinlikler hazırlayabileceksiniz.2. Uygun ortam sağlandığında eğitici oyuncak hazırlamaya yönelik etkinlikler hazırlayabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Sınıf Donanım: Kaynak kitaplar, bilgisayar, projeksiyon, fotoğraflar, afiş, broşür, dergiler, uyarıcı pano, tepegöz, fotoğraflar, CD, VCD, televizyon
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda ölçme aracı (çoktan seçmeli test, doğru-yanlış testi, boşluk doldurma, eşleştirme vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Oyun oynamadan büyüyen yok gibidir. Bireyler yetişkin olduğunda bile oyuna devam ederler. Evinde küçük kızıyla birlikte evcilik oynayan bir anne, oğluyla maç yapan bir baba, torunuyla parkta taş toplayan ve onlarla oynayan bir dede, oyunun hayatımızdaki yerini gösteren örneklerdendir. Oyun; eğlendiren, öğreten, çocukların duygularını, düşüncelerini ve gereksinimlerini en iyi ifade ettiği, yetişkinlere kendi iç dünyası ile ilgili ipuçları verdiği önemli bir etkinliktir.

Oyunun çocuğun gelişimine olan önemi saymakla bitmez. Çocuk, oyun oynarken oyuncakları ile kendisine ayrı bir dünya yaratır. Oyunların vazgeçilmez öğeleri olan oyuncaklar çocuğun bilişsel, bedensel ve psikososyal gelişimlerini destekleyen, hayal gücünü ve yaratıcılığını geliştiren en değerli araçlardır.

Erken çocukluk döneminde çocuğun simgeleri kullanma, algılama, yeni kavramlar oluşturma gibi bilişsel becerilerinin ve tüm gelişimlerinin desteklenmesi için eğitici oyuncakları kullanması yararlıdır.

Bu modül ile eğitici oyuncakların tanımı, önemi, çocuğun gelişimine etkileri ve eğitici oyuncak çeşitlerini öğrenerek eğitici oyuncak yapma ve uygulama becerisi kazanacaksınız. Edindiğiniz bilgileri ve uygulama deneyimlerini günlük yaşantınızda ve bölümle ilgili alanlarda kullanabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında eğitici oyuncakların tanımı, önemi, çocuğun gelişimine etkilerini kavrayarak oyuncak çeşitleri konusunda bilgi edineceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Eğitici oyuncakların tanımı, önemi, çocuğun gelişimine olan etkileri ve eğitici oyuncak çeşitleri ile ilgili çeşitli kaynaklardan ve internetten bilgi edininiz.
- Topladığınız bilgilerden ve konu ile ilgili resimlerden oluşan bir uyarıcı pano hazırlayınız.
- Hazırladığınız uyarıcı panoyu sınıfınıza asarak öğretmeniniz ve arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. OYUNCAĞIN TANIMI

Yapılan araştırmalar, çocukların gerek bilişsel gerekse bedensel gelişiminde oyun kavramının ön plana çıktığını gösteriyor. Oyun oynamak, sanıldığı gibi zaman geçirmeye yarayan, belli kuralları olan, eğlence amaçlı bir aktivite olmanın ötesinde, çocuğa gelecek yaşantısında gerekli olacak her türlü bilgi ve beceriyi kazandırmada hazırlık niteliği taşır.

Çocuğun motor gelişimini sağlayan ve enerjisinin boşalmasına yol açan oyun, arkadaşları ile iletişimi ve iş birliğini de sağlayarak onun dünyasını biçimlendirir.

Oyunla dünyayı değerlendirmeye ve anlamaya başlayan çocuk, aynı zamanda toplumsal ilişkileri, kuralları, yenmeyi, yenilmeyi öğrenmeye başlar. Kurallara uymanın zorunluluğunu da oyun ortamında keşfeder ve yüklediği rolün üstesinden gelebilmek için çabalarken diğer taraftan da sorumluluk duygusunu öğrenir.

Resim 1.1: Oyun, hayatın ilk yıllarından itibaren önemlidir.

Oyunun çocuğun gelişimine olan önemi saymakla bitmez. Çocuk oyun oynarken oyuncakları ile kendisine ayrı bir dünya yaratır. Oyunların vazgeçilmez öğeleri olan oyuncaklar çocuğun bilişsel, bedensel ve psikososyal gelişimlerini destekleyen, hayal gücünü ve yaratıcılığını geliştiren en değerli araçlardır.

Resim 1.2: Oyun çocuğun hayal gücünü geliştirir.

1.1. Oyuncakların Çocukların Gelişimine Olan Etkileri

Resim 1.3: Oyuncaklar çocuğu eğlendirirken eğitir.

Bebekler doğar doğmaz duyu organları aracılığı ile dış dünyayı tanımaya başlar. Çevresinde bulunan her nesne onun için uyarıcı ve öğretici niteliğindedir. Hızla büyüdüğü ve değiştiği ilk yıllarda oyun ve oyuncaklar, bebeğin neredeyse tüm zamanını alır.

Oyunların vazgeçilmez öğeleri olan oyuncaklar, çocuğun bilişsel, bedensel ve psikososyal gelişimine yardımcı olur. Bir yandan eğlenceli anlar yaratırken diğer yandan da etkili bir eğitimsel görev üstlenir. Oyuncak, bebeği oyalayarak annenin rahat etmesini sağlayacak bir nesne olarak değil, önemli bir eğitim aracı olarak görülmelidir.

Resim 1.4: Kumda oynamak, çocuğu hem eğlendirir hem rahatlatır.

Çocuğun gelişiminde bu derece önemli rol oynayan oyuncakların seçimi özenle yapılmalıdır. Oyuncak seçerken şu noktalara dikkat edilmelidir:

- Seçilen oyuncak; çocuğun yaşına, gelişim seviyesine, ilgi ve ihtiyaçlarına uygun olmalıdır.
- Oyuncak sade, ayrıntıları az, sivri köşeleri yuvarlatılmış, kaliteli malzemeden yapılmış olmalıdır.
- Oyunağın biçimi ve boyutları çocuğun rahatlıkla kullanacağı nitelikte, amaca ve oyun alanına uygun olmalıdır.
- Oyuncak, sağlam olmalı ve kolayca temizlenmelidir.
- Seçilen oyuncak, hava koşullarına ve uzun süre kullanıma elverişli olmalıdır.
- Oyuncak çok yönlü olmalıdır.

Resim 1.5: Oyuncaklar çocuğun gelişimine uygun olarak seçilmelidir.

- Oyuncak, çocuğun gelişim alanlarının tümünü birden destekleyebilecek zengin uyarıcıları içermelidir.
- Oyunağın yanıcı, parlayıcı nitelikleri olmamalıdır. Boyası çıkmayan, parlak, canlı renklerde, zehirsiz boya ya da vernikle boyanmış olmalıdır.

Resim 1.6: Çocuk için her şey bir oyuncak olarak düşünülebilir.

1.2. Eğitici Oyuncaklar

1.2.1. Tanımı ve Önemi

Eğitici oyuncaklar, çocuklara erken yaşta kazandırılmak istenilen kavramları (eşleştirme, farklı olanı bulma, parçaları birleştirme, gruplama, sıralama, ilişki kurma vb.) hem eğlendirici hem de eğitici yöntemlerle çocuğa öğretmeye yardımcı olan oyun materyalleridir.

Bebeklikten itibaren eğitici oyuncaklar, çocuğun gelişiminde önemli rol oynamaktadır.

Resim 1.7: Çocukların gelişim seviyelerine göre eğitici oyuncaklar değişiklik gösterir.

Eğitici oyuncaklarla çocukların yalnızca bilişsel gelişimi değil, tüm gelişimleri desteklenir. Buna göre eğitici oyuncaklar; çocukların bilişsel, dil ve öz bakım becerisini desteklemek amacıyla sistemli bir şekilde geliştirilmiş, aynı zamanda sosyal, duygusal ve psikomotor becerilerinin gelişimini destekleyen, çocukların oynayarak öğrenmesini sağlayan oyuncaklar olarak tanımlanır.

Eğitici oyuncaklar, çocukların gelişim seviyelerine göre farklılık gösterir. Örneğin; 0-3 yaşına kadar olan dönemde işitme, dokunma, görme duyularını uyaran mobiller, oyun battaniyeleri vb. oyuncaklar hazırlanabilir. Daha büyük yaşlardaki çocuklar için ise tek başına ya da grupla oynayabilecekleri tombalalar, dominolar, eşleştirme kartları, yapbozlar parça-bütün oyunları uygun olur.

Resim 1.8: 0–3 yaş döneminde çocuğun yatağına takılabilecek eğitici bir oyuncak

1.2.2. Eğitici Oyuncakların Çocukların Gelişimine Olan Etkisi

Oyuncaklar; zekâyı, hayal gücünü, duyuları geliştiren, oyun sırasında kullanılan oyuncaklarla yaratıcılığa yön veren, bedensel, ruhsal, dil ve sosyal gelişimi destekleyen materyallerdir.

Erken çocukluk döneminde çocuğun sembelleri kullanma, algılama, yeni kavramlar oluşturma gibi bilişsel becerilerinin ve tüm gelişimlerinin desteklenmesi için eğitici oyuncakları kullanması yararlıdır.

Resim 1.9: Eğitici oyuncaklar sayesinde çocuk pek çok kavramı öğrenir.

Eğitici oyuncakların çocuğun gelişimine etkileri aşağıda açıklanmıştır.

Bilişsel gelişimin desteklenmesinde eğitici oyuncakların önemi şunlardır:

- Çocuğun düşünme, bilme, algılama, tanıma, soyutlama, gruplama, kavram geliştirme, hatırlama gücü, akıl yürütme, akılda tutma, dikkatini yoğunlaştırma, organlar arası eş güdüm, problem çözme, yaratıcılık gibi pek çok becerisinin gelişmesini sağlar.
- Eğitici oyuncaklarla çocuklar; olaylar ve objeler, neden-sonuç ilişkileri, benzerlik, parça-bütün gibi ilişkiler kurarak veya onların belli bir özellik ya da oluş sırasına göre sıralayarak, gruplayarak bilişsel yeteneklerini geliştirirler.

Resim 1.10: Bilişsel gelişimi destekleyen eğitici bir oyuncak

- Problemlere deneme-yanılma yoluyla çözümler bulmasını ve bulunan çözüm yolları içerisinde uygun olanı seçmesini sağlar.
- Eğitici oyuncaklar çocukların çeşitli renk, boyut ve şekil kavramlarından, duyuşsal özelliklerden (sert, yumuşak, ıslak vb.), sayısal, yazınsal kavramlardan haberdar olmasına yardımcı olur.
- Çocuk, oyuncakları sayesinde eşyaların mekândaki durumlarını da tanır (orada, arkada, yanda vb.). Çocukta mekân kavramı gelişir.

Dil gelişiminin desteklenmesinde eğitici oyuncakların önemi şunlardır:

- Grupla oynanan eğitici oyuncaklar, çocukların birbirleri ile iletişim kurmalarını sağlar. Bu da çocukların alıcı ve ifade edici dil becerilerinin gelişimine katkıda bulunur.
- Çocuğun dil gelişimini desteklemek için hazırlanmış eğitici oyuncaklarla çocuk, yeni kelimeler öğrenir. Bir durumu ya da olayı anlatma, soru sorma, cevap verme becerileri geliştirir.

- Verilen görsel ya da sözel ipuçları ile öykü anlatma, resimli kartlarla yeni öyküler oluşturma, yarım bırakılan öyküleri tamamlama, dilimizi doğru kullanma becerileri gelişir.

Resim 1.11: Kartlarla yeni bir hikâye oluşturma dil gelişimini destekler.

Sosyal ve duygusal gelişiminin desteklenmesinde eğitici oyuncakların önemi şunlardır:

- Eğitici oyuncaklarla oynamak, bağımsızlık ve kendine güven duygularını geliştirir.
- Çocuğun başladığı bir işi sürdürebilme ve sonuçlandırma becerisi kazanmasına yardımcı olur.
- Arkadaş grubu ile oynama, paylaşma, yardımlaşma, iş birliği yapabilme, sırasını bekleme, kurallara uyma, kazanma, kaybetme, rekabet gibi sosyal becerilerin gelişmesine yardımcı olur.
- Eğitici oyuncaklarla oynarken çocuk duygularını da ifade etme olanağı bulur. Yapabildiğinde, kazandığında ya da bitirdiğinde sevinç; bunun tam tersinde kızgınlık, öfke, şaşkınlık gösterir. Duygularını farklı yollarla ifade etmeyi öğrenir. Çocuk hem oyun oynadığı hem de bir gruba dâhil olduğu için mutlu olur.
- Bunların dışında çocukların öz bakım becerilerini destekleyen eğitici oyuncaklar hazırlanarak giyinme, soyunma, bağcık bağlama gibi kişisel ve çevre temizliği konularında davranış ve duyarlılık kazanmaları sağlanabilir.

Resim 1.12: Grup hâlinde oynanan oyunlar, sosyal gelişimi, duygusal gelişimi destekler.

Motor gelişiminin desteklenmesinde eğitici oyuncakların önemi şunlardır:

- Eğitici oyuncaklar, parmak ve el kaslarının etkili olarak kullanılması ve el-göz koordinasyonu gibi becerilerin gelişimini destekler.
- Küçük kasların motor gelişimine katkı sağlar.

Gelişimin her alanını desteklemesi açısından eğitici oyuncaklar, farklı yaş ve gelişim düzeyindeki tüm çocuklar için çok önemlidir.

1.2.3. Eğitici Oyuncak Çeşitleri

Çocukların etkin olarak katılım gösterdikleri oyunla eğitim, onların özgüven duygularının, problem çözüme ve sorunları ile başa çıkabilme becerilerinin, bağımsız düşünme güçlerinin ve çok yönlü yaratıcılıklarının gelişmesinde çok önemlidir. Eğitici oyuncaklar da bu amaçlara ulaşılmasında önemli bir yer tutar.

1.2.3.1. Kavramların Geliştirilmesine Yardım Eden Oyuncaklar

Erken çocukluk döneminde çocukların belirli kavramları öğrenmesi gerekir. Eğitim kurumlarında öğretmen yaptığı yıllık, günlük planlarda renk, şekil, sayı, boyut, zaman vb. kavramlara da yer verir. Eğitici oyuncaklar, planda yer alan bu kavramların zevkli, kolay ve doğru öğrenebilmesinde yardımcı olur. Erken çocukluk döneminde ele alınması önerilen kavramlar şunlardır:

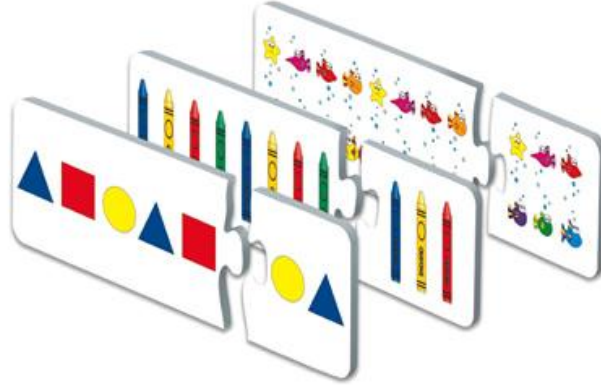
- **Şekil Kavramı (Büyük-Orta-Küçük, Yuvarlak, Kare, Üçgen, Dikdörtgen, Bütün-Yarım, Düz-Eğri, Kenar-Köşe vb.)**

Çocukların geometrik şekilleri tanımalarına ve öğrenmelerine yardım eden çalışma ve etkinliklerdir. Şekil kavramı, günlük plan içinde yer alan tüm etkinlikler yoluyla çocuklara

kazandırılabilir. Öğretmen; üçgen, yuvarlak, daire şeklinde çomak kuklalar hazırlayarak öykü anlatabilir.

Resim 1.13: Şekil kavramını destekleyen eğitici bir oyuncak

Resim 1.14: Renk ve şekil kavramı, parça-bütün şeklinde hazırlanabilir.

- **Zaman Kavramı (Dün-Bugün-Yarın, Gece-Gündüz, Sabah-Öğle-Akşam vb.)**

Çocukta zaman kavramının gelişimi için bilişsel bir yapılaşmanın oluşmasına gereksinim vardır. 4 yaşına kadar çocuklar daha çok şimdiki zamanla ilgilenir. Sınıfta ekilen bir fidenin gelişimi zaman kavramını geliştirici bir çalışmadır.

Resim 1.15: Zaman kavramını gösteren bir örnek

- **Mekân Kavramı (Uzak-Yakın, İç-Dış, Ön-Arka, İçeri-Dışarı, Alt-Üst-Orta, Altında-Üstünde, Sağında-Solunda, İleri-Geri vb.)**

Uzayda konum kavramı ile ilgili hazırlanmış pek çok kart, çocuklar tarafından bireysel ya da grupça oynanabilmektedir. Öğretmen, mekânda konum kavramı ile ilgili pek çok kart hazırlayabilir ve öyküler oluşturabilir.

Resim 1.16: Bu çadırla oynarken, çocuklara mekân kavramı verilebilir.

- **Sayı Kavramı (1-20 Arası Sayılar, Basit Toplama, Çıkarma İşlemleri)**

Çocuklara saymayı öğretmek, sayıları tanıtmak, sayıların birbirleriyle olan ilişkisini kavramlarına yardım etmek amacıyla yapılan etkinliklerdir. Tüm kavramlarda olduğu gibi bu dönemde kazanılan sayısal bilgiler çocuğun eğitimi için sağlam bir temel oluşturur. Oyuncaklar basitten karmaşığa, kolaydan zora doğru hazırlanmalıdır.

Resim 1.17: Oyuncaklar yardımı ile çocuklar sayı kavramını sıkılmadan öğrenir.

Resim 1.18: Sayı kavramını destekleyen oyuncaklardan abaküs

➤ **Renk Kavramı (Ana Renkler, Ara Renkler)**

Renk kavramı, çocukta 2 yaşından sonra gelişmeye başlar. Çocuklar zıt renkleri daha kolay öğrenir. Çeşitli dominolar, kartlar, sesli renk kutuları tombalalar hazırlanarak renk kavramı oyun yoluyla öğretilir.

Resim 1.19-20: Boncuklarla oluşturulan şekiller, renk kavramını destekler.

Resim 1.21: Hem renk hem de sayı kavramını destekleyen eğitici bir oyuncak

➤ **Nicelik (Miktar) Kavramı (Az-Çok, Hiç-Hepsi-Çoğu-Birçoğu-Hiçbiri-Birkaçı-Yarısı vb.)**

Erken çocukluk dönemindeki çocuklar başlangıçta nicelik kavramıyla ilgili işlemlerde görsel algılamayla yapılan çalışmalarda daha başarılıdır. Çocuklar, azlık çokluk kavramıyla ilgili bilgileri kazanırken aralıklı çizilmiş aynı sayıdaki bir nesnenin boşluk bırakılmadan çizildiğini gördüğünde, aralıklı olanın daha çok olduğunu söyler. Bunun zamanla eşit olduğunu öğrenir. Aynı örnek, sıvı dolu uzun ve kısa olan bardaklarla da yapılabilir.

➤ **Boyut Kavramı (Büyük-Küçük, Uzun-Kısa, Geniş-Dar, Yüksek-Alçak, Kalın-İnce vb.)**

Resim 1.22: Boyut kavramını geliştirici oyuncaklara bir örnek

Boyut kavramına ait ilk davranışlar 2-3 yaşındaki çocuklarda büyük-küçük olanı tanıma ve ayırt etme ile ortaya çıkmaktadır.

1.2.3.2. Gözlem Becerisinin Gelişmesini Sağlayan Oyuncaklar

Yaşam ve öğrenme, görsel uyarıcılarla dolu bir dünyada devam etmektedir. Sosyal yaşam hakkında bilgi edinmenin önemli bir yolu olan görsel yetenek öğrenmede etkilidir. Birey, görme duyusuyla elde edilen bilgiyi anlamak için görsel izlenimlerini anlamlı bir şekilde örgütlemeli, sınıflamalı ve genelleyebilmelidir. Bireyin gördüğü kavrama yeteneği olan görsel algılama okuma-yazmaya hazırlık çalışmalarında önemli bir yer tutmaktadır.

Gözlem becerisinin gelişmesini sağlayan etkinliklerde amaç;

- Verilen yönergeyi anlama ve uygulama davranışını desteklemek,
- El-göz koordinasyonunu geliştirmek ve amaca yönelik kalem kullanma becerisini desteklemek,
- Şekil-zemin ayrımı yapma yeteneğini geliştirmek,
- Nesnenin şekil, durum ve büyüklük özelliklerinin değişik durumlarda değişmeden kaldığını algılama becerisini desteklemek,
- Genelleme yeteneğini geliştirmek,
- Nesne ve şekillerin birbirlerine göre konumlarının algılanmasını sağlamak,
- Nesnelerin kendisi ve birbirleriyle ilişkilerinin algılanmasını geliştirmek.

Bu etkinlikler çocukların gelişimsel özellikleri ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak basitten zora doğru planlanmalıdır.

Resim 1.23: Gözlem becerisinin gelişmesini sağlayan oyuncaklara bir örnek

1.2.3.3. Bellek Geliştirici Oyuncaklar

Belleği çalıştıran, problem çözme becerisini geliştiren oyun materyalleri; yapboz, takmalı ve sökmeli oyuncaklar, ip ve boncuk, halka, anahtar, kilit, ayna, büyüteç, mıknatıs, boncuklu hesap tahtası ve kitaplardır.

Erken çocukluk dönemine uygun önerilen bellek geliştirici oyuncaklar şunlardır:

Yenidoğanda

- Hareketli oyuncaklar: Göz odaklamasını teşvik eder ve işitsel uyarı sağlar.
- Parlak renkli, kalın desenli kitaplar
- Geçmeli oyuncaklar: Dokunsal uyarı yapar ve güvenlik hissi verir.
- Müzikli oyuncaklar: Dikkatin artmasını sağlar ve sakinleştirir.
- Çıngırdaklar: Sesleri fark etmesini sağlar.
- Kırılmaz aynalar : Bebeğin kafasını kaldırmasını teşvik ederek kendini keşfetmesini sağlar.

6. ay +

- Üst üste koyma oyuncakları: Görsel uyarı ve küçük kas koordinasyonunu geliştirir.
- Davullar
- Toplar: Kavrama, atma hareketleri ile dokunsal uyarı sağlar.
- Kumaş faaliyet kitapları

12.ay +

- Bloklar ve üst üste koyma oyuncakları: El ve göz koordinasyonunu geliştirir.
- Doldurulmuş oyuncaklar: Sosyalleşmeyi ve duyu gelişimini öğretir.
- Şekil düzenleme: Görsel ve dokunsal uyarı sağlar.
- Basit yapbozlar: Parmak becerisi, el ve göz koordinasyonu geliştirir.
- Düğmeli, kollu, kapaklı oyuncaklar

24.ay +

- Telefonlar, aletler, bilgisayar oyunları: Büyükleri taklit ederek rol yapar.
- Vurmalı setler: Sebep ve sonuç ilişkisi kurmasını sağlar, küçük kas gelişimini destekler.
- Oyuncak bebekler/bebek setleri: Kendisine rol geliştirmesini sağlar.
- Sanat ürünleri: Yaratıcılığı ve hayal gücünü teşvik eder.
- Bloklar: Hacim kavramının gelişimini destekler.
- Kitaplar: Kelime hazinesini ve dikkat genişliğini zenginleştirir.

3-5 yaş

- Evcilik, okul oyunları ile bebekler, mutfak ve doktor muayene aletleri
- Dil gelişimi için renkli tuşları olan piyano, müzik ve öykü kasetleri ile kuklalar vb.
- Matematiğe hazırlamaya yönelik resim ve sayı eşleme oyunları (domino, kızmabirader ve sayı kartları)

Resim 1.24: Satranç ve dama

Resim 1.25: Çocuklar, oyuncakları ile oynarken problemleri çözmesini de öğrenirler.

Resim 1.26: Oyuncaklar sadece çocukları oyalamaz, aynı zamanda bilişsel fonksiyonlarını da geliştirir.

1.2.3.4. Problem Çözme Becerilerinin Gelişmesine Yardım Eden Oyuncaklar

Çocuklar aletlerin nasıl çalıştığını düşünerek bulma, yeni kelimeler ve fikirleri öğrenme, güçlü kaslar oluşturma ve bunları kontrol edebilmeyi öğrenme, hayal gücünü geliştirme, problem çözme ve iş birliği yapabilme gibi pek çok beceriyi oyun oynarken öğrenir.

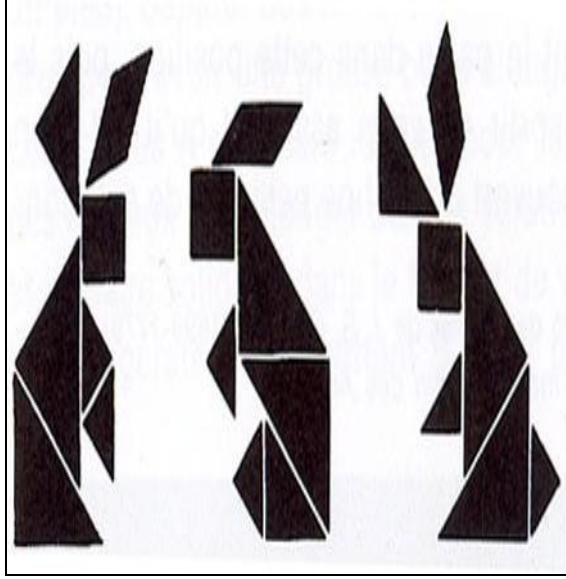
Çıngıraklar, basınca öten oyuncaklar, toplar, yapbozlar, boncuklar ve kart oyunları çocukların el-göz koordinasyonunu geliştirirken problem çözme ve iş birliğini teşvik eder.

Problem çözme becerisini geliştiren, belleği çalıştıran oyun materyalleri; yapboz, takmalı, sökmeli oyuncaklar, ip ve boncuk, halka, anahtar, kilit, ayna, büyüteç, mıknatıs, boncuklu hesap tahtası ve kitaplardır.

Etkinlik:

Tangram; problem çözüme, nesnelere tanıma konusunda çocukları çok geliştirdiği bilinen bir oyuncaktır. Oyun çok basittir. Çeşitli boyutlarda üçgenler size temel malzemeler olarak veriliyor. Bunlarla size verilen şekilleri üretiniz.

Şimdi ilk olarak bu şeklin fotokopisini çekip bir kartona yapıştırınız, güzelce kesiniz. Bir marangoza ahşaptan da yaptırabilirsiniz.

UYGULAMA FAALİYETİ

Eğitici oyuncakların çocuğun gelişimine etkileri ile ilgili çeşitli kaynaklardan araştırma yaparak sınıf ortamında sununuz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Eğitici oyuncakların çocuğun gelişimine etkileri ile ilgili bilgi ve resim araştırınız.	➤ Konu ile ilgili olabildiğince çok kaynaktan gazete, dergi ve internetten araştırma yaparak bilgilerinizi çeşitlendiriniz.
➤ Konu ile ilgili edindiğiniz bilgileri ve resimleri çeşitli gazete, dergi vb. kaynaklardan faydalanarak sınıfta sunum yapacak şekilde hazırlayınız.	➤ Konu ile ilgili edindiğiniz resimleri renkli fon kartonu üzerinde dizayn ederek uyarıcı pano oluşturunuz.
➤ Hazırladığınız bilgileri ve resimleri sınıfta sunum yaparak öğretmeninizle ve arkadaşlarınızla paylaşınız.	➤ Evinizde bulunan ve çevrenizden edindiğiniz eğitici oyuncakları sınıfa getirerek uyarıcı bir köşe hazırlayınız.
➤ Sunumunuz bitince konu ile ilgili arkadaşlarınızın görüşlerini alınız. Varsa sorularını cevaplayınız.	➤ Arkadaşlarınızdan çocukken oynadıkları eğitici oyuncaklarla ilgili özel anılarını paylaşmalarını isteyiniz. ➤ Sınıfa getirdiğiniz eğitici oyuncakları arkadaşlarınıza dağıtarak duygu ve düşüncelerini öğreniniz.
➤ Yaptığınız çalışma ile ilgili raporu öğretmeninize teslim ediniz.	➤ Raporunuzun ve sunumunuzun açık ve anlaşılır olmasına dikkat ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.

1. () Eğitici oyuncaklar, tek kişi ya da grup olarak oynanmak üzere planlanır.
2. () Eğitici oyuncaklar, çocukların hayal güçlerini ve yaratıcı yeteneklerini geliştirir.
3. () Çeşitli biçim ve boyutlardaki eğitici oyuncaklarla oynayan çocuk renk, boyut ve objelerin anlamlarını kavrar.
4. () Eğitici oyuncaklar, çocuk için eğlenceli anlar yaratırken diğer yandan etkili bir eğitimsel görev üstlenir.
5. () Eğitici oyuncaklar, yaşlara göre farklılık göstermez.
6. () Eğitici oyuncaklar; planda yer alan şekil, sayı, renk, zaman, boyut vb. kavramların zevkli, kolay ve doğru öğrenilmesinde yardımcı olur.
7. () Eğitici oyuncaklar, problemlere deneme-yanılma yoluyla çözümler bulmasını sağlar.
8. () Eğitici oyuncaklar, öz bakım becerilerini geliştirmeye yönelik olamaz.
9. () Çocuk, oyuncakları sayesinde eşyaların mekândaki durumlarını da tanır (orada, arkada, yanda vb.) Çocukta mekân kavramı gelişir.
10. () Eğitici oyuncaklar sadece 0-6 yaş grubu çocuklarına uygundur, daha büyük yaştaki çocuklar için uygun değildir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında eğitici oyuncak yapımında dikkat edilecek noktaları, eğitici oyuncaklarda bulunması gereken temel özellikleri kavrayarak eğitici oyuncak hazırlama, okul öncesi eğitim kurumlarında uygulama ve değerlendirme becerisi kazanacaksınız.

ARAŞTIRMA

- Eğitici oyuncak yapımında dikkat edilecek noktaları çeşitli kaynaklardan araştırarak konu ile ilgili bilgi ediniz.
- Çeşitli kaynaklardan eğitici oyuncak örnekleri araştırınız.
- Edindiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınız ve öğretmeninizle paylaşınız.

2. EĞİTİCİ OYUNCAĞI HAZIRLAMA

2.1. Eğitici Oyuncakın Hazırlanmasında Dikkat Edilecek Noktalar

Çocukların eğitici oyuncakların özelliklerinden en üst düzeyde yararlanabilmeleri için eğitici oyuncak hazırlanırken aşağıdaki noktalara dikkat edilmelidir:

- Eğitici oyuncaklar hazırlanırken çocuğun gelişim özellikleri, gelişim düzeyi, ilgi ve gereksinimleri göz önünde bulundurulmalıdır.
- Eğitici oyuncaklar, oyuncakın amacı ve kuralları, çocuğun anlayabileceği şekilde açık ve anlaşılır olmalıdır.
- Eğitici oyuncaklar, basitten karmaşığa doğru hazırlanmalıdır.
- Eğitici oyuncaklar, çocuğun kendisini ifade etmesine, özgür ve rahat hissetmesine olanak sağlamalıdır.
- Eğitici oyuncaklar hazırlanırken çocukların ilgisini çekecek şekilde olmasına özen gösterilmelidir.
- Oyuncaklar sağlam, güvenli ve kullanışlı olmalıdır.
- Eğitici oyuncaklar, bireysel ya da grupça oynanabilecek şekilde düzenlenmelidir.
- Oyuncaklar hazırlanırken sınıfın durumu ve çocuk sayısı dikkate alınmalıdır.

Resim 2.1: Çeşitli kavramların (sayı, boyut vb.) kazandırılmasında kullanılabilecek eğitici bir oyuncak

2.2. Eğitici Oyuncak Yapımı

Eğitici oyuncakları planlarken, uygularken öncelikle çocukta yaratıcı düşünme becerisinin gelişmesini hedeflemek gerekir.

2.2.1. Eğitici Oyuncakın Planlanması

Erken çocukluk eğitiminde eğitici oyuncak planlarken dikkat edilecek en önemli noktalardan birisi de belirlenen amaca ulaşabilmek için oyuncakın belli bir aşama hâlinde, basitten karmaşığa doğru hazırlanmasıdır.

Eğitici oyuncaklar planlanırken aşağıdaki özelliklere dikkat edilir:

- Eşleştirme
- Benzer ve farklı olanı bulma
- Bağlantı-ilişki kurma
 - Fonksiyonuna göre ilişki kurma
 - Kavramsal ilişki kurma
 - Parça-bütün ilişkisi kurma
- Gruplama
- Sıralama

Resim 2.2: Eşleştirme ile hem renk hem de şekil kavramı verilebilir.

➤ Eşleştirme

Birbirinin aynı olan iki nesneyi bir araya getirme becerisidir. Çocuklara resimler karışık olarak verilir, resimli kartlar ya da objeler arasından birbirinin aynı olan iki şekli ya da objeyi bulup yan yana veya üst üste koyması istenir. Çocuğun tüm kartları dikkatle incelemesi, aynı olanları bir araya getirmesi gerekir. Bellek kartları, dominolar, resimli tombalalar eşleştirme oyunlarıdır. Çocuk evde yalnız ya da annesiyle birlikteyken çoraplarını, eldivenlerini, patiklerini vb. nesnelere bir araya getirerek eşleştirebilir.

Resim 2.3: Eşleştirme kartları öğretici ve eğlendirici oyunlardır.

➤ Benzer ve Farklı Olanı Bulma

- **Benzer olanı bulma:** Çocuğun bir grup nesne ya da resimli kart içinden bir ya da birkaç özelliği bakımından benzer olanları ayırt etmesidir (örneğin; resimli kartlarla benzerini bulma oyunu).
- **Farklı olanı bulma:** Bir ya da birkaç özelliği aynı olan bir grup nesneden farklı özelliklere sahip olanı ayırt etme şeklinde tanımlanabilir.

Çocukların bir ya da birkaç özelliği aynı olan bir grup nesneden veya resimli karttan farklı özelliklere sahip olan bir nesneyi ayırt etmesi esasına dayanır (örneğin; resimli kartlar üzerinden farklı olanı kapatma oyunu).

➤ İlişki Kurma

İlişki kurma, çocuğun dünyayı tanımada ve anlamada önemli bir bilişsel beceridir. Çocuklar nesnelere, olaylara, durumlara, kavramlara, bu olgu ve kavramlar arasındaki bağlantıyı ilişki kurma becerisini etkili bir şekilde kullanarak çevresinde olup bitenleri algılar ve öğrenir.

İlişki kurma oyuncaklarında çocuktan belli bir özellik açısından verilen ilişkiyi algılaması ve ayırt etmesi istenir. Parçaları birleştirerek resmin bütünü oluşturma, kullanıldığı yere ya da kullanım amacına göre ilişkili olanları veya belli bir özellik açısından (örneğin; renk) aynı olan ancak diğer tüm özellikleri farklı olanları bir araya getirme söz konusudur.

Resim 2.4: İlişki kurma oyunlarına bir örnek

İlişki kurma oyuncakları aşağıdaki alt basamaklardan oluşur:

- Fonksiyonuna göre ilişki kurma: Tombala, dominolar vb.
- Kavramsal ilişki kurma: Bellek kartları, zıtlıklar kartı, kavramsal ilişki kurma tombalası, domino
- Parça-bütün ilişkisi kurma: Karışık kartlarla parça-bütün oluşturma, yapboz

Resim 2.5: Yapbozlar ilişki kurmanın alt basamaklarındandır.

➤ **Gruplama**

Çocuğun bir dizi nesneyi Şekil, renk, büyüklük vb. özelliklerine göre ayırt ederek verilen bir özelliğe göre bir araya getirebilmesidir (Örneğin; suda yaşayan hayvanlar, uçan hayvanlar, mutfak malzemeleri, kışlık giysiler gibi seçilecek nesnelere bir araya getirme).

Çocuklar 4-5 yaş civarlarında nesnelere benzer ya da farklı yönlerini görsel olarak algılayıp basit gruplamalar yapabilir. 5-6 yaşından sonra çocuk, oyuncaklarını ve eşyalarını da gruplar. Çocuk, okulda da pastel boyalar, makaslar, kâğıtlar gibi nesnelere gruplar.

➤ **Sıralama**

Nesnelere herhangi bir özellik açısından sıralamadır. Örneğin, büyükten küçüğe ya da küçükten büyüğe doğru, azdan çoğa, çoktan aza, renkleri tonlarına göre, olayları oluş sırasına göre sıralama vb.

Resim 2.6: Olayları oluş sırasına göre sıralamaya bir örnek

2.2.2. Kullanacağı Araç Gereci Hazırlama

Bilişsel gelişimle ilgili araç gereç hazırlarken dikkat edilecek noktalar şunlardır:

- Çocuğun yaşına ve gelişim düzeyine uygun olmalıdır.
- Çevre koşulları ve olanaklar dikkate alınmalıdır.
- Çocuğun ilgisini ve dikkatini çekebilmelidir.
- Çocuk için güvenli olmalıdır.
- Sağlam, dayanıklı ve kullanışlı olmalıdır.
- Ekonomik olmalıdır.
- Kullanılan resimler çocuğun yaş ve gelişim düzeyine uygun olmalıdır.
- Renkler açık, belirgin ve net olmalıdır.
- Oyuncaklar basitten karmaşığa, bilinenden bilinmeyene doğru sıra izlemelidir.

Bilişsel gelişimle ilgili araç gereç hazırlamada işlem basamakları şunlardır:

- Yapılacak araçla ilgili hangi becerinin kazandırılacağı yani hedefi belirlenmelidir.
- Yapılacak araçla ilgili kazandırılması beklenen davranışlar belirlenmelidir.
- Belirlenen hedef ve hedef davranışlarını geliştirebilecek araç modeli planlanmalıdır.
- Araç yapımında işlem ve işlem basamaklarını belirlenmelidir.
- Aracın yapımı için gerekli malzeme belirlenmeli, hesaplanmalı ve alınmalıdır.
- Araç, işlem basamaklarına göre hazırlanmalıdır.
- Aracın kullanım yönergesi belirlenmeli ve yazılmalıdır.
- Aracın özelliğine uygun saklama kabı hazırlanmalıdır.

2.2.3. Eğitici Oyunağı Yapma

Eğitici oyuncak yapılmadan önce çocuğa kazandırılacak hedef ve hedef davranışlar belirlenir. Bunun için uygun araç gereç hazırlanır. Örneğin; parça-bütün kavramı ile ilgili bir eğitici oyuncak hazırlamak istenilirse aşağıdaki aşamalar izlenir:

Örnek 1: Parça-bütün kavramı kartları

Oyuncağın yapımı için gerekli araç gereçler: mukavva, beyaz resim kâğıdı, şeffaf bant, parşömen kâğıdı, kurşun kalem, silgi, cetvel, maket bıçağı, yapıştırıcı ve boyalar

Oyuncağın yapılışı:

- Kartların boyutları belirlenir.
- Kullanılacak resimler belirlenir.
- Kullanılacak olan resimler parşömen kâğıdına yerleştirilir. Bu resimler hedefe göre belirlenir. Örneğin; ağaç türlerinin tanıtımı için; elma, armut, meşe, çam ağaçları çizilir. Her ağacın köşesine simge olarak o ağacın ürünleri ya da yaprakları kullanılır. Elma ağacının köşesine elma, armut ağacına armut, meşe ağacına palamut ve çam ağacına kozalak gibi.
- Çizilen resmin tüm düzenlemeleri yapıldıktan sonra resim kâğıdına geçirilir.

- Uygun boyalarla resimler renklendirilir.
- Hazır olan resimler boyutlarına göre belirlenmiş mukavvaya yapıştırılır.
- Yapıştırma işleminden sonra mukavva, figür sayısına göre 5-6'ya bölünür sonra her bir resim kendi arasında parçalara bölünür.
- Kartlar parçalara ayrıldıktan sonra yıpranmaması için kenarları şeffaf bantla bantlanır.
- Her bir kart 6 parçalı olarak hazırlanmıştır. Bu parçaların her birinin köşesine o resmi simgeleyen semboller çizilir.
- Oyun zar atarak oynanacağı için kartın parçalarının her birinin arkasına zarın yüzeyindeki puanlar çizilir.
- Grupça oynanabilmesi için bir de zar yapılır.
- Oyunun yönergesi hazırlanır.
- Hazırlanan kartları saklamak için bir boş kutu kullanılabilir.

Örnek 2: Eşleştirme tombalası

Oyuncağın yapımı için gerekli araç gereçler: mukavva, beyaz resim kâğıdı, şeffaf bant, parşömen kâğıdı, kurşun kalem, silgi, cetvel, maket bıçağı, makas, yapıştırıcı, ve boyalar

Oyuncağın yapılışı:

- Kartların boyutları belirlenir.
- Kullanılacak olan resimler parşömen kâğıdına yerleştirilir. Bu resimler hedefe göre belirlenir. Tombala kartları belirlenen ölçüde kesilir. Üzeri 6 veya 8 adet kare olacak şekilde çizilir. Parşömene çizilen resimler aralıklarla bu kartlara çizilir. Ayrıca kartların üzerindeki resimler tombalayı kapatmak için kullanılan ayrı kartlara çizilir.
- Uygun boya kalemleri ile boyanır.
- Kartlar parçalara ayrıldıktan sonra yıpranmaması için kenarları şeffaf bantla bantlanır.

Tombala oyununun oynanışı şöyledir:

Tek çocuk oynadığında çocuk, tombala kartlarını önüne koyar. Küçük kartları masaya yayar ya da bir torbadan çekerek önündeki kartların üzerine yerleştirilir.

İki ya da daha fazla sayıda çocuk oynadığı zaman tombala kartlarını aralarında bölüşür ve önlerine koyarlar. Küçük kartlar bir torbaya konur. Bir çocuk torbadan kart çeker. Çektiği kartı arkadaşlarına gösterir. Önündeki kartta aynı şekil olan çocuk, “Bende” der ve kartı alıp kendi kartının üzerine koyar. Kartındaki şekillerin hepsini önce kapatan çocuk oyunu kazanır.

2.3. Eğitici Oyunağı Erken Çocukluk Eğitim Kurumlarında Uygulama

Eğitici oyuncaklar uygulanırken dikkat edilecek noktalar şunlardır:

- Eğitici oyuncaklar, çocuğa hiçbir zaman ders anlatır gibi verilmemelidir. Doğal ortamlarda oyun şeklinde verilmelidir çünkü çocuklar, oyun yoluyla daha iyi ve çabuk öğrenir.

Resim 2.7: Çocuk, oyun yoluyla öğrenir.

- Çocuklar arasındaki bireysel farklılıklar unutulmamalı, aralarında rekabet ortamı oluşturulmamalıdır. Önemli olan çocuğun eğlenirken öğrenebilmesidir.
- Etkinlikler sırasında esnek olunmalıdır.
- Oyun ve yönerge çocukların anlayabileceği şekilde, açık ve net olarak ifade edilmelidir.
- Yönerge sayısı birden fazla ise aşama aşama, basitten zora doğru, çocuğun aklında tutabilmesi için uygulayarak açıklanmalıdır.
- Çocukların dikkatli olması, dinleme becerilerinin gelişmesi için yönerge bir kez açık bir şekilde söylenmeli, gerekirse oyun sırasında tekrarlanmalıdır.
- Uygulama süreleri, zamanları çocuğun gelişim seviyesi ve ilgisi dikkate alınarak belirlenmelidir.
- Uygulama sırasında grupla yapılacak bir oyunda çocukların iş birliği, sırasını bekleme, saygı gösterme gibi toplumsal kurallara uymaları gerektiği açıklanır.
- Eğitici oyuncakların tamamı çocuklara verilmemeli, öğretmen önceden plan yapmalı, planına uygun oyuncuğı seçerek çocuklara verilmelidir.
- Oyuncaklarla oynama tamamlandığında çocuklarla birlikte oyuncaklar toplanıp kaldırılmalıdır.

Resim 2.8: Eğitici oyuncaklar, çocuğa hazır bulunuşluk ilkesine uygun verilmelidir.

- Öğretmen ya da ebeveyn gereksiz müdahalelerden kaçınmalıdır.
- Çocuk yanlış yaptığında kesinlikle kırıncı sözler söylenmemelidir. Bunun yerine doğru bir rehberlikle yanlışları çocuğun kendisinin görmesi sağlanmalıdır.
- Eğitici oyuncaklar sadece masa başında yapılacak etkinlikler değildir. Zaman zaman bahçede bir bankın üzerinde ya da yere oturarak da yapılabilir.
- Çocuk yönergelerdekileri tamamladıktan sonra çocuğa sözlü destek (Aferin ne güzel tamamladın, ne çabuk eşleştirdin.)yapılmalı, yaptığı çalışma ile ilgili çocukla konuşulmalıdır.
- Çocuk tekrar yapboz, eşleştirme, sıralama vb. yapmak isterse ona izin verilmelidir.

Resim 2.9: Oyun yoluyla çocuk gerçek hayatı keşfeder.

2.4. Hazırlanan Eğitici Oyuncakları Değerlendirme

Hazırlanan eğitici oyuncaklar aşağıda belirlenen değerlendirme ölçeğinde yer alan ölçütler doğrultusunda değerlendirilir.

ÖLÇÜTLER	PUAN
Konu Seçimi	
Seçilen eğitici oyuncağın çocuğun yaş ve gelişim düzeyine uygunluğu	
Seçilen eğitici oyuncağın çocuk tarafından rahat kullanılabilirliği	
Hazırlık	
Oyuncak için gerekli malzemeleri eksiksiz getirme	
Oyuncak için gerekli malzemeleri zamanında getirme	
Oyuncak için gerekli malzemelerin kullanışlı olması	
Uygulama	
Oyuncağa uygun resimleri düzgün çıkarma	
Kalıbı uygun şekilde yerleştirme	
Dikkat ederek kesme	
Parçaları uygun şekilde birleştirme	
Oyuncağı sağlam bir şekilde oluşturma	
Oyuncağı saklamak amacıyla uygun bir kutu hazırlama	
Yaratıcılık	
Renklerin seçimini oyuncağın özelliğine uygun şekilde kullanma	
Yapılan oyuncağın orijinal olmasını sağlama	
Değişik karakterlerde oyuncak hazırlama	
Çalışma Düzeni	
Temiz ve düzenli çalışma	
Çalıştığı yerin temizliğine özen gösterme	
Çalışmaya istekli olma	
Arkadaşları ile iş birliği yapma	
Ekonomiklik	
Çalışma süresini iyi kullanma	
Malzeme seçiminde ucuz ve kullanışlı olmasına dikkat etme	
Malzemeyi israf etmeden kullanma	
Artık malzemeleri değerlendirebilme	
Oyuncağı istenilen zamanda teslim etme	

UYGULAMA FAALİYETİ

Erken çocukluk eğitim kurumlarında uygulamak üzere bir eğitici oyuncak planlayarak uygulayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Çocukların yaş ve gelişim düzeylerine uygun bir eğitici oyuncak planlayınız.	➤ Eğitici oyuncuğu tek ya da iki-üç kişilik gruplar oynayacak şekilde planlayınız.
➤ Eğitici oyuncak için malzeme seçiniz.	➤ Malzemenizi mümkünse tahtadan seçiniz. Karton, mukavva vb. malzemelerden yararlanabilirsiniz. ➤ Malzemenizin sağlam ve dayanıklı olmasına dikkat ediniz. Çok küçük parçalar olmamasına dikkat ediniz.
➤ Resimlerini çiziniz.	➤ Resimlerin basit, anlaşılır olmasına dikkat ediniz.
➤ Resimleri boyayınız.	➤ Fazla rengi bir arada kullanmayınız. Renk uyumuna dikkat ediniz (Sadece siyah ve beyaz bazen daha etkili olabilir.). ➤ Malzemeniz tahta ise yağlı boya kullanınız. Mukavva veya karton ise sulu boyayı çok az sulandırarak boyayınız.
➤ Oyuncuğu vernikleyiniz.	➤ Oyuncuğun her yerini verniklemeye dikkat ediniz.
➤ Eğitici oyuncuğu bir erken çocukluk eğitimi kurumunda uygulayınız.	➤ Kurumdan randevu almayı unutmayınız. Çocuklara oyuncuğu tanıtmız. Oynarlarken sözlü açıklamalarda bulununuz. Çocukları özgür bırakınız, zorlamayınız. Bireysel farklılıklara dikkat ediniz.
➤ Deneyimlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.	➤ Deneyimleriniz ile ilgili notlar alarak arkadaşlarınızla paylaşınız.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Bellek kartları, dominolar, resimli tombalalar eşleştirme oyunlarıdır.
2. () Eğitici oyuncaklar evde de çok rahat hazırlanabilir.
3. () Fonksiyonuna göre ilişki kurma, kavramsal ilişki kurma, parça-bütün ilişkisi kurma sıralamanın alt basamağıdır.
4. () Eğitici oyuncak yapımında kullanılacak malzemelerin çocuğa zarar vermeyecek nitelikte olması gerekir.
5. () Oyuncaklar basitten karmaşığa, bilinenden bilinmeyene doğru sıra izlemelidir.
6. () Çocukların aralarında rekabet ortamı oluşturularak öğrenme hızlandırılmalıdır.
7. () Eğitici oyuncakların amaçlarından biri de çocuğun eğlenirken öğrenebilmesidir.
8. () Mukavva ve tahta, eğitici oyuncakların yapımında kullanılacak uygun malzemelerdendir.
9. () Eğitici oyuncak yapılmadan önce çocuğa kazandırılacak hedef ve hedef davranışlar belirlenir.
10. () Çocuk oyuncaklarla oynarken anne-baba müdahalede bulunabilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Yönerge sayısı birden fazla ise çocuğun aklında tutabilmesi için aşama aşama, uygulayarak açıklanmalıdır.
2. () Çocukların dikkatli olması, dinleme becerilerinin gelişmesi için yönerge bir kez açık bir şekilde söylenmeli, gerekirse oyun sırasında tekrarlanmalıdır.
3. () Eğitici oyuncakların planlanmasında çocukların yaşları ve gereksinimleri göz önünde bulundurulmalıdır.
4. () Müzik etkinliklerinde örneğin “Beş küçük şişe sallanıyor.” şarkısıyla sayı kavramı pekiştirilebilir.
5. () Uygulama sırasında grupla yapılacak bir oyunda çocukların iş birliği, sırasını bekleme, saygı gösterme gibi toplumsal kurallara uyması gerektiği açıklanır.
6. () Eğitici oyuncaklar çocuklar için sadece eğlenceli anlar yaşatır, eğitimsel bir görev üstlenmez.
7. () Çocuklar eğitici oyuncaklarla oynarken gelecekte üstlenecekleri rolleri öğrenemez.
8. () Eğitici oyuncaklar; çocuğun gözlem, keşfetme, dikkat gibi bilişsel işlevlerini desteklemez.
9. () Çocuk zaman kavramını algılamaya başladıkça olaylarla zaman arasında ilişki kurmaya başlar.
10. () Eğitici oyuncaklar, çocukların tüm gelişimlerini destekler.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Doğru
3	Doğru
4	Doğru
5	Yanlış
6	Doğru
7	Doğru
8	Yanlış
9	Doğru
10	Yanlış

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Doğru
3	Yanlış
4	Doğru
5	Doğru
6	Yanlış
7	Doğru
8	Doğru
9	Doğru
10	Yanlış

MODÜL DEĞERLENDİRMENİN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Doğru
3	Doğru
4	Doğru
5	Doğru
6	Yanlış
7	Yanlış
8	Yanlış
9	Doğru
10	Doğru

KAYNAKÇA

- DÜZCE Nermin Gökçe, Nur Özyeşer CİNEL, **Erken Çocukluk Döneminde Bilişsel Gelişim Etkinlikleri**, Ankara, 2006.
- OĞUZKAN Şükran, Neriman SAPMAZ, **Yaratıcı Çocuk Faaliyetleri**, İstanbul, 1993.
- SERT Sergül, **Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Yaratıcı Çocuk Etkinlikleri**, İstanbul, 2006,
- DÜZCE Nermin Gökçe, Nur Özyeşer CİNEL, **Erken Çocukluk Döneminde Bilişsel Gelişim Etkinlikleri**, Ankara, 2006.
- OĞUZKAN Şükran, Özgör DEMİRAL, Gülseren TÜR, Emine TEZCAN, **Anaokullarında Yaratıcı Çocuk Etkinlikleri**, Ankara, 1987.
- DİRİM Ayşegül, **Okul Öncesi Yaratıcı Çocuk Etkinlikleri**, İstanbul, 2000.